

=รัฐราชการแบบงี้เง้า

นายวีระศักดิ์ โค้วสุรัตน์ สมาชิกวุฒิสภา อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ออกมาเขียนบทความหัวข้อเรื่อง “กฎหมายของประเทศไทย” ไว้น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. วางอำนาจไว้ที่อธิบดี จนทำให้เมื่อจำนวนอธิบดีมีกว่า 150 คน จึงเกิดอาณาจักรน้อยๆ ที่มี พรบ.ของแต่ละอธิบดีเป็นเสมือนรั้ว การบูรณาการกันจึงทำโดยธรรมชาติไม่ค่อยได้

2. จึงทำให้ต่อมามีการสร้าง กม. และระเบียบให้เกิดคณะกรรมการจำนวนมากก็เพื่อให้บรรดาอธิบดีมาเจอหน้ากัน ร่วมรับผิดชอบแก้ปัญหาเดียวกัน แพลบเดียวเท่านั้น ปรากฏว่าเกิดคณะกรรมการจำนวนมากจนอธิบดีตัวจริงก็ไปเองไม่ไหว..ได้แต่มอบลูกน้องไป ส่วนประธานการประชุมที่จะทำเรื่องคร่อมอำนาจหลายกระทรวงก็มักต้องอาศัยรองนรม.หรือหลายอย่างก็ระดับ นรม. ซึ่งก็มีสารพัดภารกิจเมื่อบวกกับภารกิจประธานคณะกรรมการเข้าไปเฉลี่ยท่านละ 30 ชุดก็จะบริหารเวลาแทบไม่ไหว ฝ่ายเลขานุการประชุมชุดต่างๆจึงทำได้เพียงนัดและบริการการประชุมไม่ได้มีเวลาทำยุทธศาสตร์การมุ่งสู่เป้าหมาย เป็นเหมือนเอาข้อความมาผสมๆ คนให้รวมๆ กันไป..ประสิทธิภาพยอมน้อย

3.

กฎหมายหลายฉบับเก่าล้าสมัย..จะแก้ไขก็ขาดผู้ชำนาญการในการแก้ไขหรือยกร่าง..นักกม.ในหน่วยราชการปัจจุบันกลายเป็นนิติกรวินัยราชการงานด้านเขียนกฎหมายและระเบียบไม่ถนัด

4. กฎระเบียบที่เขียนส่วนใหญ่จึงเน้นการทำให้กรมทำงานสะดวกขึ้น แต่เป็นภาระและจำกัดสิทธิเพิ่มหน้าที่ให้เอกชนและประชาชนมากขึ้น

5. มีการกำหนดโทษการฝ่าฝืนที่มากหรือน้อยเกินความเหมาะสมหรือจำเป็นจนบางครั้งไม่ได้สัดส่วน
เบาไปบ้าง..หนักไปบ้าง..หรือมีทางเลือกในการแก้ไขบังคับน้อยไปบ้าง

6. ขาดกฎหมายกลางของประเทศมานาน..ส่วนมากมีแต่กฎหมายของกรมระบบจึงล้าล้นไม่ราบรื่น ไม่ได้แบบแผนที่จะทำให้มีความเป็นอัตโนมัติ
ใบอนุญาตแต่ละใบจึงต่างฝ่ายต่างออก..ต่างฝ่ายต่างกำหนดเงื่อนไขเงื่อนไข

7. ผู้มีเครื่องมือทางกฎหมาย 99% ก็คือรัฐ รัฐใช้ข้าราชการเป็นคนเขียนร่าง และบังคับใช้
จึงยากที่จะฝากให้ข้าราชการอยากคิดและระเบียบเพื่อลดอำนาจของตัวเองลง..เพราะยอมทำให้งานของตัวเองยากขึ้น
ครั้นจะจ้างให้นักวิชาการสถาบันการศึกษามายกร่างให้..นอกจากจะประสบการบริหารราชการแผ่นดินมีน้อยแล้วยังมีผู้สนใจทุ่มเททำหน้าที่คิดยกร่างภาษากฎหมาย
แบบอ่านเข้าใจง่าย ๆ ก็มีจำนวนน้อยด้วย การพิจารณาปรับปรุงกฎหมายระเบียบ..จึงทำได้ยาก

8.

กระบวนการผลิตและแก้ไขกฎหมายขึ้นกับปัญหาการเมืองด้วย..มีหลายขั้นตอน..และผลก็คือกินเวลานานจนคนทุกฝ่ายล้มหายย้ายงานกันไประหว่างทางเป็นจำนวนมาก ยิ่งภาคประชาชนและเอกชนที่ไม่มีเงินเดือนประจำมาทำงานด้านผลักดันกฎหมายก็ยิ่งยากที่จะมีสายป่านยาวพอจะกัดติดหรือตามติดไหว

9. การกโยตินกฎหมายในอดีตคือการถามความสมัครใจของกรมให้ไปคิดว่าอยากจัดกม.ที่ล้าสมัยฉบับใดออกไปบ้าง

ซึ่งแม้ขยันทำเต็มที่ก็จะทำได้เพียงสองสามฉบับในสิบปี ต่อมาเมื่อคณะกรรมการและคณะทำงานความหากฎหมายมายกเลิก..ก็อาจทำได้คราวละ 30-40 ฉบับ ด้วยพระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายที่ไม่เหมาะสมแก่กาลสมัย แต่ยอมไม่พอที่จะลดปริมาณกฎ

ระเบียบที่ออกใหม่ได้เร็วกว่า ไทยมีกฎสารพัดรวมแล้วราวหนึ่งแสนฉบับ คงอีกนานนับชั่วชีวิตจึงจะเอามาทำความเข้าใจและผูกเข้าเชื่อมกันได้เป็นระบบ ส่วนกโยตินแบบเกาหลีช่วงหลังวิกฤตต้มยำกุ้งใช้ความกล้าหาญระดับประธานาธิบดี..ใช้วิธีกลับหลักการที่เคยๆทำมา จากฆ่าที่ละฉบับไปเป็นฆ่าทิ้งทุกฉบับ..แล้วค่อยมาพิจารณาว่าจะชูชีวิตมาตราใดของฉบับไหนบ้าง ในชั่วเวลาไม่นานปรากฏว่าประเทศเดินต่อและพัฒนาไปได้โดยชูชีวิตกฎหมายกลับมาเกือบไม่ถึงครึ่ง!!

10. ที่ผมอธิบายมานี้ไม่ใช่ความคิดหรือข้อค้นพบใหม่...แต่ถูกบันทึกไว้โดยคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย และคณะกรรมการกฤษฎีกาในสามสี่ปีนี้

นี่เป็นอาการและสาเหตุทั่วไปที่ถูกสังเกตไว้

เป็นงานที่ผมคิดว่าท้าทายและน่าขย้มมาก..แต่ก็ซบซอนพันไปถึงสารพัดเรื่องในระบบนิติบัญญัติและระบบราชการไทยมากๆครับ

สถานะของสมาชิกวุฒิสภาก็ดูจะมีความนิ่งมากกว่าองคคพยอื่นๆที่มีหอมไม่แน่นอน...ไม่มีโยกย้ายหรือเกษียณอายุ..และรัฐธรรมนูญก็ระบุแล้วว่าใครมาเป็นสมาชิกวุฒิสภารอบนี้ ย่อมต้องห้ามมิให้กลับมาเป็นวุฒิสมาชิกไปตลอดชั่วชีวิต

และจะย้อนกลับไปเป็นสส.หรือรัฐมนตรีอะไรก็ได้อีกจนกว่าจะพ้นจากความเป็นสว.ไปแล้วเต็มสองปี การช่วยกันวางแผนลดจำนวนกฎหมาย

ซ่อมปรับปรุงกฎหมายให้ทัน4.0 และการมุ่งปฏิรูประบบของรัฐจึงเป็นภารกิจที่สว.ชุดนี้จะช่วยได้อย่างมีนัยสำคัญมากครับ

กฎหมายของประเทศไทย นายวีระศักดิ์ โควสุรัตน์

เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท

วันพฤหัสบดีที่ 21 ตุลาคม 2021 เวลา 05:15 น. -

วีระศักดิ์ โควสุรัตน์

สมาชิกวุฒิสภา

ตีพิมพ์ในมติชน

<https://www.facebook.com/100001380665898/posts/4633178643404779/>

มติชน ตค 2564